



Handelspolitik för startups

Europeiska startups och scaleups, det vill säga nystartade och snabbväxande företag, verkar i en ekonomi där spelreglerna påverkas av EU:s politik för den inre marknaden och den gemensamma handelspolitiken. För ett innovativt och handelsberoende land som Sverige är inre marknads spelregler och den gemensamma handelspolitiken därför av särskild vikt för att främja innovation. Många innovativa svenska företag är beroende av att tidigt kunna nå kunder, kapital, kompetens och insatsvaror över landsgränser. Samtidigt har mindre företag i regel mer begränsade resurser än större företag att hantera komplexa regelverk, fragmenterade marknader och nya regulatoriska krav. Dessutom konkurrerar startups ofta globalt och inom nya marknadssegment i en komplex värld präglad av teknologiska skiften, geopolitisk fragmentering och växande krav kopplade till politiska mål för exempelvis hållbarhet (Zahra & Hashai, 2025).

Syftet med den här analysen är att sammanfatta förslag på hur EU:s inre marknads- och handelspolitik kan bidra till innovativa företags möjligheter att skala upp inom EU och på en global marknad.

EU:s inre marknad

EU:s inre marknad ger goda förutsättningar för innovativa företag att skala upp, men fragmentering och regelkomplexitet kvarstår. Det gäller inte minst inom tjänster, digitala affärsmodeller och andra snabbväxande områden av ekonomin. Det påverkar inte bara företagets möjlighet att expandera inom EU, utan också möjligheten att attrahera kapital, stärka produktiviteten och att konkurrera globalt (Business Europe, 2025; European Parliament, 2025; Draghi, 2025).

Ytterligare harmonisering och regelförenkling på den inre marknaden utgör därför en central del av en "handelspolitik för startups". Ny unionslagstiftning behöver bedömas utifrån hur den påverkar även företag som har färre egna juridiska och administrativa resurser. Annars finns en risk att reglerna i praktiken utformas för större företags förutsättningar. Det gäller även på områden där de politiska målen är legitima och viktiga, exempelvis hållbarhet eller cybersäkerhet, men där kraven samtidigt behöver vara proportionerliga och utformas så att dubbelrapportering begränsas (Berggren, 2025; Företagarna, 2025).

EU-kommissionen (2026a) har lanserat en strategi (EU Startup and Scaleup Strategy) för att tackla några av dessa utmaningar. Inom ramen för strategin föreslås bland annat en ny europeisk innovationslag (European Innovation Act) för att förenkla regelverken för innovation. Dessutom har EU-kommissionen (2026b) föreslagit en så kallad

28:e regim – en frivillig rättslig ram som syftar till att underlätta gränsöverskridande företagsverksamhet inom EU. Centralt i förslaget är en ny EU-gemensam bolagsform. En sådan gemensam EU-ram för bolag och tillhörande regelverk skulle kunna minska behovet av att förhålla sig till ett stort antal nationella system och därför underlätta för startups och scaleups. Nyttan avgörs dock i hög grad av den slutliga utformningen. Om den blir administrativt tung eller som ytterligare ett lager av regler riskerar effekten att utebli. Den behöver därför utformas som ett enkelt, frivilligt och skalbart alternativ (Kommerskollegium, 2026).

En välfungerande kapitalmarknad är en annan huvudsaklig förutsättning för att enklare kunna skala innovativa europeiska bolag. För startups och scaleups är tillgången till kapital en av faktorerna som avgör om företaget kan fortsätta växa i Europa eller behöver söka sig till andra länder (Startup Europe, 2025). Det pågående arbetet för en mer integrerad och fördjupad europeisk kapitalmarknad är därför av stor vikt (EU-kommissionen, 2026c).

Startups är ofta aktiva inom framväxande delar av ekonomin och nyttjar den senaste teknologin. Många svenska startups är exempelvis beroende av internationella dataflöden och digital teknologi. Kommande EU-initiativ inom digital lagstiftning, exempelvis för molntjänster och AI, är därför viktiga att bedöma utifrån hur de påverkar mindre företags möjligheter att använda digital infrastruktur. Interoperabilitet, öppna och välfungerande marknader samt förutsägbara regelverk är viktiga utgångspunkter.

Det finns även skäl att uppmärksamma hur subventioner och andra industripolitiska insatser utformas. Det geopolitiska läget ställer krav på nya förhållningssätt. Samtidigt finns det anledning att vara försiktig med industripolitiska lösningar som bygger på europeisk preferens, lokalt innehåll eller mycket omfattande investeringsbegränsningar. Sådana åtgärder kan bidra till ökad fragmentering och riskerar att gynna etablerade aktörer på bekostnad av nya företag. En långsiktigt hållbar konkurrenskraftspolitik bör därför i första hand utformas för att minska hinder för innovation, investeringar och tillväxt (Kommerskollegium, 2024a). Ett annat område som skulle kunna utforskas ytterligare är hur incitamenten till investeringar i forskning och utveckling (FoU) skulle kunna stärkas (Kommerskollegium, 2025a).

EU:s handelspolitik

För mindre företag som vill skala upp är enkel och flexibel tillgång till internationella marknader extra viktig. Större företag har normalt bättre möjligheter att hantera politisk och regulatorisk osäkerhet genom administrativa resurser och etablerad närvaro på flera marknader. Mindre företag har en mer begränsad kapacitet att hantera motsvarande komplexitet (Wilson & Adhikari, 2025). Därför är en regelbaserad internationell handelsordning med förutsägbara villkor en viktig förutsättning för innovativa startups möjlighet att kunna skala upp genom internationell expansion. Att EU fortsatt prioriterar arbetet med att bevara och utveckla ett regelbaserat handelssystem är viktigt och Världshandelsorganisationen (WTO) utgör en grundplatta i det arbetet. Samtidigt finns det skäl, mot bakgrund av svårigheterna att nå multilaterala framsteg, att vidareutveckla andra regelbaserade samarbeten med partnerländer. Sådana samarbeten kan skapa kommersiell nytta genom att upprätthålla existerande åtaganden och driva på för förhandlingar inom framväxande delar av ekonomin, exempelvis gröna och digitala handelsregler (Kommerskollegium, 2025b).

Det är också viktigt att EU fortsätter driva en aktiv frihandelsagenda. Frihandelsavtal är viktiga inte bara för stora exportföretag utan också för innovativa små och medelstora företag som behöver förutsägbara regler, marknadstillträde samt enklare villkor för digital

handel, tjänster och investeringar. Det finns även skäl att använda befintliga frihandelsavtal mer effektivt. Kapitlen om små och medelstora företag och de tillhörande SME-kommittéerna skulle sannolikt kunna utnyttjas i större grad för att identifiera och hantera konkreta hinder, exempelvis bristande transparens, oproportionerliga certifieringskrav, regulatoriska handelshinder, svårigheter i offentlig upphandling och problem kopplade till tull- och momsprocedurer. Det är därför viktigt att följa upp att dessa kommittéer faktiskt sammanträder och tar in erfarenheter från olika typer av företag så att arbetet bidrar till konkreta åtgärder också för startups och scaleups.

När omfattande frihandelsavtal tar lång tid att förhandla fram och ratificera kan sektorsvisa eller tematiska överenskommelser vara ett komplement i EU:s handelspolitiska verktyglåda. Sådana överenskommelser kan snabbare minska praktiska handelshinder genom regler om exempelvis ömsesidigt erkännande, digital handel, standarder, regulatorisk interoperabilitet eller offentlig upphandling (Kommerskollegium, 2024b). För innovativa, mindre företag är det relevant eftersom regulatoriska handelshinder kan vara avgörande vid internationell expansion. Det är också viktigt att EU fortsätter se över och uppdatera sin lagstiftning så att den tillåter en ambitiös frihandelspolitik för innovativa bolag. Exempelvis skulle en översyn av lagstiftningen för audiovisuella tjänster – där EU har stark och växande konkurrenskraft – kunna möjliggöra bättre marknadstillträde (Kommerskollegium, 2025c; Berggren, 2026).

Det säkerhetspolitiska läget gör handelspolitiken mer komplex för alla företag, men mindre företag som behöver internationaliseras för att skala upp påverkas ofta särskilt. Å ena sidan finns det skäl att se över små innovativa bolags möjligheter att skydda sina immateriella tillgångar. Å andra sidan kan nya krav på investeringsgranskningar, exportkontroller, sanktioner och hantering av kritisk teknik skapa osäkerhet och administrativa kostnader som mindre företag har begränsade resurser att hantera. EU:s politik för ekonomisk säkerhet behöver därför vara proportionerlig, förutsägbar och träffsäker. Åtgärder bör kunna fånga upp risker kopplade till strategiska teknologier utan att i onödan avskräcka legitima investeringar eller handelsflöden (Kommerskollegium, 2025a).

Slutsatser

En handelspolitik med fokus på startups och scaleups handlar ytterst om att säkerställa att internationella regelverk och marknadsförutsättningar fungerar också för storleksmässigt mindre företag som har begränsade administrativa resurser samtidigt som de utmärks av hög innovationsförmåga och tillväxtpotential. Om EU:s mål för stärkt konkurrenskraft, innovation och teknologiskt ledarskap ska nås behöver den inre marknadens regler och den gemensamma handelspolitiken utformas så att små innovativa företag kan växa och internationaliseras. En sådan inriktning förutsätter en utvecklad inre marknad med enklare regler, en europeisk kapitalmarknad som kan finansiera skala och handelsrelationer med länder utanför EU där unionen verkar för att undanröja eller minska konkreta handelshinder. Därutöver är det viktigt att framväxande säkerhetsinstrument är proportionerliga, förutsägbara och möjliga att efterleva även för mindre företag samtidigt som de skyddar kritiska resurser.

Referenser

Berggren, H. (2025) *Making the EU's digital regulatory reset count: Four recommendations*. Centre for European Reform. cer.eu/making-eus-digital-regulatory-reset-count-four-recommendations

Berggren, H. (2026) *Audiovisual Services: A Neglected Area of EU Competitiveness*. ECIPE. ecipe.org/publications/audiovisual-services-neglected-area-eu-competitiveness/

BusinessEurope (2025) *Reducing Regulatory Burden to Restore the EU's Competitive Edge*. BusinessEurope. [2025-01-22_busesseurope_mapping_of_regulatory_burden](https://business-europe.eu/2025-01-22_busesseurope_mapping_of_regulatory_burden)

European Commission (2026a) *EU Startup and Scaleup Strategy*. Research and innovation. research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/eu-startup-and-scaleup-strategy

European Commission (2026b) *European Innovation Act*. Research and innovation. research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/european-innovation-act

European Commission (2026c) *Savings and investments union*. Finance. finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/savings-and-investments-union

European Parliament (2025) *Identification of hurdles that companies, especially innovative start-ups, face in the EU justifying the need for a 28th Regime*. [Identification of hurdles - 28th Regime](https://www.europarl.europa.eu/press-room/en/infobox-item-1/infobox-item-1)

Draghi, M. (2025) *The Draghi report on EU competitiveness*. European Commission. commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en

Företagarna (2025) *Remissyttrande: Inre marknadsstrategin*. foretagarna.se/remissyttrande-inre-marknadsstrategin-foretagarna

Kommerskollegium (2024a) *An analysis of the Draghi report*. kommerskollegium.se/nyheter/2024/eus-konkurrenskraft-kraver-handelspolitiska-reformer/

Kommerskollegium (2024b) *Mapping trade-related agreements*. kommerskollegium.se/en/analyzes-and-seminars/published/report/2024/mapping-trade-related-agreements/

Kommerskollegium (2025a) *Ten priorities for the EU's economic security agenda*. kommerskollegium.se/published/analysis/2025/ten-priorities-for-the-eus-economic-security-agenda/

Kommerskollegium (2025b) *A New Era in International Trade Requires a New Rules-Based Trade Coalition*. kommerskollegium.se/published/analysis/2025/a-new-trade-policy-era-the-need-for-a-rule-based-trade-coalition/

Kommerskollegium (2025c) *Sveriges tjänstehandel i internationell jämförelse*. kommerskollegium.se/publicerat/analys/2025/sveriges-tjanstehandel-i-internationell-jamforelse/

Kommerskollegium (2026) *The EU Commission will present the 28th Regime*. kommerskollegium.se/trade-policy-insights/adapting-europes-company-law-for-a-changed-global-economy/

Startup Europe Regions Network (2025) *The new support mechanisms in the EU Startup and Scaleup Strategy Policy*. startupregions.eu/blog/2025/07/08/the-new-support-mechanisms-in-the-eu-startup-and-scaleup-strategy-policy/

Wilson, K. and Adhikari, R. (2025) *How small businesses can navigate global trade in an era of polycrisis*. World Economic Forum. weforum.org/2025/05/small-businesses-msmes-global-trade-polycrisis/

Zahra, S.A. and Hashai, N. (2025) *Contemporary transitions in the international activities of startups and their policy implications*, Journal of International Business Policy, 8, pp. 391–405. [Contemporary transitions in the international activities of startups and their policy implications Policy](https://www.jibp.com/contemporary-transitions-in-the-international-activities-of-startups-and-their-policy-implications)

Denna kortanalys är författad av Hannes Berggren, utredare och Lovä von Beckerath, praktikant på Kommerskollegium. Kommerskollegium är en oberoende myndighet och dess åsikter återspeglar inte nödvändigtvis den svenska regeringens.

Kommerskollegium, maj 2026. ISBN: 978-91-89742-88-8.